

ВЕСТНИКЪ ЗА УЧЕНИЦИТЪ ОТЪ ШУМЕНСКА УЧЕБНА ОКОЛИЯ

Петъ броя годишно.

Всѣки брой 1 левъ.

Списватъ уредници учители.

Ръкописи и суми се изпращатъ до Срѣдния директоръ въ Шуменъ. Разрешенъ отъ Областната дирекция въ Шуменъ — № 1020 отъ 3. II. 1937 г.

АНГЕЛЪ КЪНЧЕВЪ 1845 — 1872 г.

На 18. III. т. г. въ гр. Русе се празнува годишнина отъ убийството на българския революционеръ апостола Ангелъ Кънчевъ. Отъ малкъ преселенъ брѣтъ Трѣвна въ гр. Русе, додето първоначално се училище. После завършва Болградската българска гимназия и Българското военно училище въ Чехия, като стипендиантъ на турското правителство, което го показало за управител на общинския чифликъ край гр. Русе. Отказвайки отъ тази длъжностъ той става най-доброто лице и първия помощникъ на Левски, чакъ до своята смъртъ. Преданъ синъ на България и вѣренъ на революционното дѣло, Кънчевъ е извършилъ за Букурещъ по военна служба. Пристигналъ въ Русе на деня, когато русенци посрѣщали пристигането на българския патриархъ Антимъ, поради което пристанището било много оживѣно. Кънчевъ се смѣталъ да използва навалицата и по-лесно да премине за Гюргево, тъй като той пътувалъ съ нередовенъ паспортъ, облѣченъ като френски консулъ. Митническата стража забелязва това и го задържала за проверка на документитъ

му, а единъ отъ пашитѣ добавилъ:

— Да му гледашъ кайфета, ще кажешъ, кой знае, какъвъ банкеринъ е, а той, чапкънинътъ, паспортъ даже не си взелъ.

Десетъ минути по-късно, обаче турцитѣ се развикали, „хванете го“, и цѣла тълпа отъ турски заптиета, съ голи сабли, озвѣрени като тигри, тръгватъ следъ бѣглеца, който като разяренъ лъвъ си пробива пътъ между тълпата.

Когато Ангелъ Кънчевъ се видѣлъ заграденъ отъ всички страни, съ най-голяма бързина, за да не падне живъ въ ржцетѣ на турцитѣ, изважда револвера си, предъ вида на който всички турци замръзнали по мѣстата си, нѣкой отъ тѣхъ молятъ за пощада, а други хукватъ да бѣгатъ. Въ този най-критиченъ моментъ Ангелъ залапва дулото на револвера и свършва своя земенъ животъ, умирайки като истински „ангелъ“.

Последнитѣ думи на апостола сж били „да живѣе България“.

И найстина, Ангелъ Кънчевъ умрѣ, умрѣха и хиляди други борци, но тѣ създадоха днешна свободна България.

Симеоновъ

Патриархъ Евтимий се прощава съ търновци.

Утро. Слънцето бавно изкочи задъ Царевецъ и заплава изъ кристално синьото небе. Гората край довчерашната велика столица, погълна първитѣ му топли лъчи и задиша громата на прѣсния въздухъ.

По шосето, което лакути край Янтра, върви голѣма тълпа хора, начело съ турски заптиета.

Между тѣхъ бавно крачи последниятъ български патриархъ—Евтимий, подпиралъ се на патерица. По лицата на всички се чете дълбока печаль. Всички сж натъжени и въ сърдцата имъ е заседнала голѣма мъжа. Тѣ знаятъ, че скоро ще трѣбва да се раздѣлятъ съ любимия си патриархъ, че вече никога нѣма да го видятъ живъ. И ето, когато стигнаха до единъ кръстопътъ, заптиетата спрѣха.

— Патриархъ Евтимий да се отдѣли! — каза строго едното заптие.

— О-о-охъ! — извика нѣкой отъ народа, — настъпи часътъ за раздѣлата ни, учителю благи!

Всички се спрѣха. Отъ гърдитѣ имъ се откъсна тежка въздишка. Тъжнѣтъ, много бѣ тъжнѣтъ момента на раздѣлата. И Цамблакъ пише за това въ своето слово: „О, кой ще си спомни това безъ сълзи!“

Тълпата се раздвижи. Близкитѣ около патриархъ Евтимий зацѣлуваха дрехитѣ му и ги обливаха съ горещи сълзи. Други протѣгаха ръце за сбогомъ и молѣха за последенъ благословъ. По-суетѣнитѣ заскубаха тревата, на която той стоеше. Женитѣ поднасяха „децата си, за до ги благослови. Тѣзи пъкъ, които бѣха далечъ отъ него, зададени отъ сълзи, викаха му, понеже нѣмаше да го видятъ живъ. Патриархъ Евтимий на всички отвърщаше, като имъ прашаше последни тъжни погледи. Следъ това, всички колѣничиха и дълго сърдечно се молиха. Патриархъ Евтимий имъ говори да се придържатъ въ Божиитѣ заповѣди и да пазятъ вѣрата си чиста.

И природата не остана равнодушна къмъ тая печална картина. Дръветата свеждаха младитѣ си зелени

СЛАВЕЙ

И следъ тая дълга зима
Пролѣтъта се пакъ яви,
И на двора ябалката
Вече пѣпчички зави;

Нѣма много да се мине —
Ще разцвѣне цѣла тя,
И цвѣтеца ще прошарятъ
Малки прѣснички листа.

По-късно и славей малкъ
Още рано въ утрѣнъ часъ
На стѣблото ѝ ще кацне
Ще извие кръшенъ гласъ;

Ще затрѣпка въ пѣсень сладка
Пѣсень пълна съ любовъ, —
Да обади се на всички
Тоя гостъ и милъ, и новъ,

Скоро тукъ при насъ долитналъ
Отъ далеченъ юженъ край
Да ни каже, че следъ него
Иде радостниятъ май,

Да размѣтне цвѣтенъ губер, въ
Цѣлия ни роденъ край
И отъ него да направи
Дъхавъ, милъ и хубавъ рай.

Чичо Стоянъ

СЪОБЩЕНИЕ

Съ настоящия брой в „СЛЪНЧО“ завършва своята годишнина. Благодаримъ на всички сътрудници, настоятели и читатели и просимъ извинение за пропуснати грѣшки.

Предвидъ на това, че настъпва и края на учебната година, нека всички настоятели се ОТЧЕТАТЪ предъ КАСИЕРА ни, най-късно до 15 май.

Довиждане до новата учебна година!

клонки, като че ли и тѣ молѣха за благословията на великия учителъ, назидател на словото Божие. Птичкитѣ престанаха свободно и бесело да порятъ въздуха и да го обливатъ съ омайнитѣ си пѣсни. Отвѣкжде се чуваха само въздишки и ридания. И, ако заптиетата насилва не бѣха накарали патриархъ Евтимий да върви, още

дълго щѣше да продължава тая тъжна картина. Когато той почна бавно да се отдалечава, нѣкой отъ народа, задавенъ отъ ридания, го запита: „На ко-го ни оставяшъ, пастирю добри?“ Той отвърна: „На светата Троица — сега и до вѣки!“

Преработила,
Иванка Д. Дочева
уч. отъ III в кл.
Шуменъ

Родена във гр. София. Написала за деца и юноши книгите: „Кавалче“ — стихосбирка, „Златното сърце“ — роман, „Преди, преди, вретене!“ — стихосбирка, „Воденичарски приказки“, „Девойчето и месецитът“ — драматизирана приказка, „Малките благородници“ — разкази, „Чичо пѣй“ — сборник детски забави.

Калина-Малина

САМИЧКИ

Изъ романа „Сирачета“.

Докато Владко лежеше раненъ въ битолския лазаретъ, Теменужка и Стефчо още скитаха изъ селата и за корица хлѣбъ пѣха и танцуваха.

Птицитѣ се издигаха вече отъ Дунавската равнина, събираха се въ ято и отлитаха на югъ, когато оттамъ пѣкъ пристигнаха тревожнитѣ новини за падането на Каймакчаланъ, за отстъплението при завоя на Черна, при Костуръ и Леринъ, за боеветѣ при Кенали и загубата на Битоля. Юсуфъ съ безпокойство гледаше небето. Жеравитѣ отлитаха като стройни полкове, готови за бой. Новинитѣ идѣха една по

една отъ най-голѣмитѣ шведски писателки Селма Лагерльофъ.

Родена презъ м. ноемврий 1858 г. въ гр. Марбакатара, тя на младини учителствува и, едва следъ тридесетата си годишнина, издава първитѣ си голѣми романи, съ които добива свѣтвна известност. Нейнитѣ творения сж предимно разкази и романи, най-известни отъ които сж Иерусалимъ и Християнски легенди.

Чрезъ рускитѣ и нѣмски езици, тия творби сж преведени и на български.

Тя е първата жена, която носи Нобелевата премия и е членка на Шведската академия на наукитѣ.

Сим.

една и разкъсваха сърдцето на българина.

Гарги се сбираха вече надъ селата и грачеха въ хоръ.

Снѣгътъ завари трупата на мечкаря въ село Хърсово, до добруджанската граница. Въ това време Макензенъ, начело на Дунавската армия, напредваше къмъ Букурещъ. И когато той заби германското знаме въ кралския дворецъ, Стефчо, Теменужка и стариятъ Юсуфъ се върнаха въ Шуменъ.

Тежка бѣше тая зима за беднитѣ деца! За подслонъ имъ служеше една полу-сборена колиба; тамъ вътрѣтъ проникваше презъ

ваха скъпо и прескъпо, каквото бѣ останало за ядене и като крепѣха внимателно покупката си, бързаха къмъ къщи, за да нахранятъ изгладнѣлитѣ си внуци. Черния хлѣбъ по фурнитѣ се разграбваше още отъ сутринята и то срещу купонъ.

Презъ тази гладна зима, при толкова много скръбъ за погинали на бойното поле близки, никой не искаше да слуша пѣсни. Тогава Теменужка започна да протѣга ръка за милостиня. Но изъ града скитаха много просячета. Българитѣ отминаваха това турче съ фесче и кадънчето съ розовитѣ шалвари, що се подаваха подъ кожухчето.

Презъ цѣлия день децата не бѣха хапнали нищо. Ръцетѣ и краката имъ измръзнаха, очитѣ имъ сълзѣха отъ студъ. Стефчо поглеждаше сестричето си, и сърдцето му се късаше отъ мъка за нея. Скрилъ подъ лѣва ръка гждулката, съ дѣсната той бѣ прегърналъ Теменужка и духаше въ лицето ѝ, за да я стопли. Но момиченцето отъ часъ на часъ измръзваше все повече. Когато се стъмни и запалиха фенеритѣ, то не можеше вече да върви. Тогава Стефчо си спомни, какъ преди две години презъ сжщо такава студена вечеръ той

пѣ предъ Народния театъръ въ София. Следъ като продадох на вехтошара шевната машина, огледалото, кавъора, стенния часовникъ, скрина и оголиха съвсемъ къщата, това бѣ последното срдѣство, което измисли Владко, за да купи лѣкарство на болната си майка и да нахрани децата.

Стефчо се затича следъ единъ старецъ, който крепѣше внимателно зюмбюла въ ръцетѣ си и попита:

— Кажете ми, моля ви се, кжде се намира въ тоя градъ Народниятъ театъръ?

— Народниятъ театъръ ли?

— Да.

— Тукъ нѣма Народенъ театъръ, момченце . . . Имамъ си градско читалище, гдето се даватъ отъ време на време забави.

— Извинявайте, — каза Стефчо съ разочарование и се затича при Теменужка, която бѣше почнала да плаче. Следъ нѣколко минути краката ѝ съвсемъ се вдървиха отъ студъ, и тя седна на земята.

Заедно съ вечерния мракъ спуснаха се надъ града и снѣжинки. Тѣ танцуваха около запаленитѣ фенери, тѣ покриваха къщитѣ, дърветата, улицитѣ, малкото момиченце, което замръзваше и момченцето наведено надъ него.

— Стани, Теменужке, стани! Снѣгътъ съвсемъ ще те затрупа . . . Ще измръзнешъ на земята . . . Ето азъ ще ти помогна. . . Стани миличка!

И Стефчо се мъчеше да да я издигне. Но подъ свѣтлината на фенера той видѣ затворенитѣ очи на Теменужка и разбра, че последниятъ ѝ часъ бѣ настѣпилъ. Страшна болка прониза сърдцето му и въ сжщото време го обхвана желание да засвири. Той грабна гждулката, настрои я и започна. За пръвъ пѣтъ малкиятъ гждуларъ свирѣше тази пѣсенъ. То бѣ нѣжната пѣсенъ на небесното щастие. Чуваше се сякашъ ангелски хоръ.

И момиченцето видѣ като на сънъ тѣзи бѣли ангели съ крила отъ меко кадифе, съ копринени ко-

си, спуснати по гърбоветѣ, и му стана леко, леко . . .

Когато прѣститѣ на ръцетѣ му истинаха съвсемъ, Стефчо захвърли гждулката и запѣ съ сочния си гласъ. Песенъта се понесе далече въ тишината на града. Нѣколко врати наоколо се отвориха, нѣколко души надникнаха въ тишината. Градътъ на музикантитѣ погълна тази хубава пѣсенъ. Въ нея звучеше радостъта и живота на снѣжинкитѣ, отколкото смъртъта . . .

Теменужка не усѣщаше вече болки въ премръзналитѣ си ръце и крака. Тя заспиваше въ ръцетѣ на единъ голѣмъ ангелъ съ сини очи, който искаше да я отнесе на небето . . .

Изведнажъ нѣкой я издигна на ръце . . .

Колко се очуди Теменужка, като се видѣ на меко легло въ щирна и топла стая! Две момиченца я гледаха питно. Стефчо бѣ уловилъ ръката ѝ. Тя чувствуваше неговия звѣнливъ гласъ.

— По-добре ли ти ега, Теменужке? Студено ти е още?

Момиченцето не отговори. То не може да разбере, сънъ ли е това действителностъ.

Следъ малко до леглото се изправи единъ мъжъ бледенъ човѣкъ съ вичело и къдрава коса. После дойде една бабичка, сложи костеливата си ръка върху челото на Теменужка и каза:

— Не се безпокой, ста, детето нѣма огънь.

— Дай, Боже, майко! Едно отъ децата извърна.

— Маминке, да ѝ да са ли куклитѣ да си играе?

О, колко отдавна неха играли Петя и Кирано на кукли, отъ деня, когато изгубиха милата си майка. Теменужка и Стефчо върнаха радостъта на снѣжитѣ деца. Баща имъ, мнѣзиаленъ учителъ по зика, бѣше много дълго лънъ отъ това. Сега спокойно отиваше на лице.

Въ тази къща за пръвъ пѣтъ Стефчо чу истинна музика. Нѣкои ученици свирѣха тъй хубаво, че майко му сърдце се топна отъ щастие.

Учителътъ схвана за единъ день подаде Стефчо една малка цигарка, като рече:

— Отъ утре започне уроцитѣ.

Новината за намѣренитѣ деца се прѣсна изведнажъ изъ цѣлия градъ. Всички узнаха тѣхната тѣжна история. Нѣколко добри жители донесоха дрешки и буца. А бащата на Петя Кираноа изпрати съобщение въ Равна и зачакаговора.

Пролѣтъ.

Пролѣтъ засмѣна Пакъ при насъ дойде И отъ сънъ сабуди Снѣжни върхове.

Слънцето изгрѣя Въ синьото небе, Вътрѣтъ вече не вѣе, Нѣма снѣгове.

Радватъ се децата, Тичатъ по полята, Весели засмѣни Съсь лица червени.

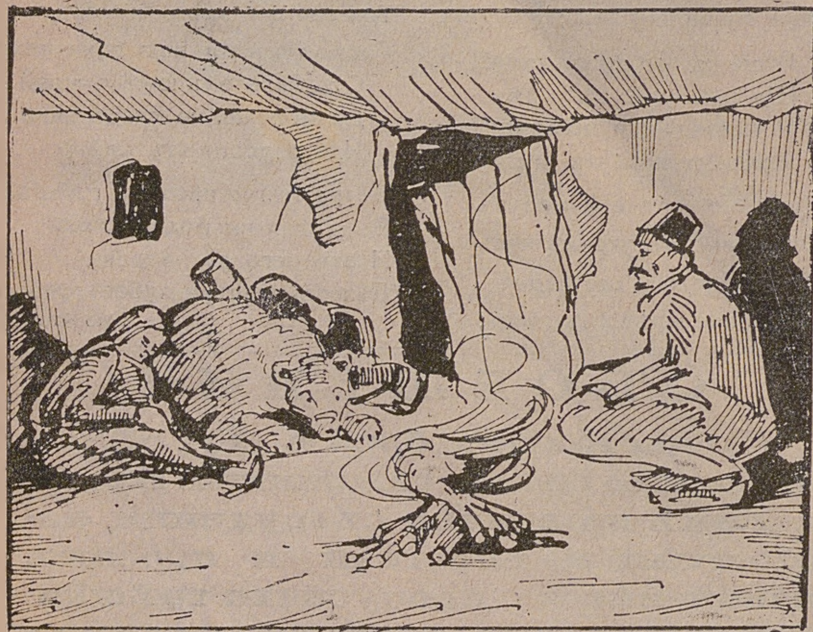
Пролѣтъта царица, Чудна хубавица, На вратата чука, Вечъ при насъ е тука

Соня Койчева III. кл. гр. Шуменъ

Лунна нощъ

Чудно месецътъ огрѣлъ Вредъ звездици ясни, Кацналъ на дърво запѣ Славей сладкогласни. Тамъ наблизо, до шумана Вадичка клокочи, Зайче играе въ гъстака, О, вижъ, какъ ще подскока Тамъ наблизо, въ полето Стадо се бѣлѣе, А горе на небето Месецътъ още грѣе.

Радка С. Стоянова уч. отъ I кл. — Шуменъ

покрива. Когато се свършели съчкитѣ, които циганитѣ донасяше скришомъ отъ лозята, децата сесгушваха до топлото тѣло на мечката. Напраздно предлагаше Юсуфъ на минувачитѣ изъ улицитѣ своитѣ яки ръце. Женитѣ сами носѣха покупкитѣ си. Гладъ бѣ настаналъ навсѣкъжде. Хлѣбътъ бѣше ечемиченъ или царевиченъ и миришеше на плесень. Масло, сирене, солъ не се виждаха ча бакалитѣ. Сега тамъ се прѣдаватъ само гвоздеи, метли и налъми . . .

Когато не можа да намѣри работа, Юсуфъ намисли на разпустне трупата.

И той продаде мечката, а на децата каза:

— Вървете, гдето ви очи видятъ и нека Аллахъ ви бжде закрилникъ!

Като сѣтенъ подарѣкъ на Стефчо, загдето го е слушалъ го е теглил въ самотата съ пѣсни, той му подари гждулката си. На Теменужка купи дебело агнешко кожухче, и се раздѣлиха. Дветѣ сирачета останаха съвсемъ самички. . .

Тръгнаха децата изъ града, но всички врати затворени, изъ улицитѣ само угрижени жени, повечето въ трауръ, вършаха се отъ панихиди . . . Старци обикаляха дюкянитѣ, купу-

Раздѣла.

Баба Марта ту се усмих-
не, ту се начумери. Днесъ,
разсърдена, покри съ сиви
облаци небето. Бѣли снѣ-
жинки се гонятъ лудо изъ
въздуха и падатъ уморени
по земята. Студѣтъ и вѣ-
терѣтъ неусетно ме заве-
доха до училище. Учили-
щниятъ звѣнецъ пакъ ни
събра въ училищната стая.
Имаме часъ побългарски
езикъ. Въ очакване сме да се
яви, както всѣкога, г-жа Мал-
чева. Съобщиха ни, че тя е
напустнала, за да се пен-
сионира. Съ препълнено
отъ мъжа сърдце, сведохъ
глава. Ще се раздѣля съ
скжпата си учителка, която
васъ скжпоценни семенца
на науката въ нашитѣ ду-
ши. Нѣма да се яви тя вече
при насъ съ добрата и
блага усмивка, да говори за

кокичето, пролѣтѣта, какъ
да пишемъ и говоримъ
правилно български. Не до-
чака края на учебната го-
дина, да се радва заедно
съ насъ на постигналия
успѣхъ. Отиде си г-жа
Малчева, но споменѣтъ за
нея ще остане за дълго
между насъ. Нѣма да за-
бравимъ нейнитѣ съвети и
трудолюбие, постоянство и
редъ. И тя нѣма да ни за-
брави. Въ почивката ще
си спомня често за насъ —
неини деца, които понѣко-
га съ лудориитѣ и палави-
ната си я сърдехме. Колко-
то тежка да е раздѣлата
съ нея, отъ сърдце и по-
желавамъ здраве, спокойст-
вие и щастие дълги, дълги
години.

Марийка Иванова I. кл.
гр. Шуменъ

ПРОЛѢТЪ.

Ето нде, иде вече
пролѣтѣта царица,
с'много птички отдалече—
дивна хубавица.

Веселъ щурчо с'тамбурата
крачи и не спира,
зеръ ей го тамо—задъ върбата,
свадба днесъ ще има.

Работливитѣ пчелици
станали сж вече,
а и другитѣ мушици
бързатъ отдалече.

Малкитѣ деца се щуратъ
весели на двора;
слънчо гледа и се смѣе
на тѣхъ млади хора.

Дивна си ти, пролѣтъ мила,
съ коси отъ свила!
Ти пѣй, смѣй се и весели
цѣлата природа!

Росица С. Пискова,
уч. отъ I б кл. - Шуменъ

Г. В. КОЖУХАРОВЪ

Учителѣтъ Беневъ.

Често съмъ мислила, ка-
къвъ трѣбва да бжде учи-
тельтъ и каква е неговата
работа. „Ехъ азъ да стана
нѣкога учителка. — казватъ
моитѣ другарки, — двойки
никога нѣма да пиша“. Нима
учителѣтъ иска да
пише слаби бележки? Но
какво ще прави? Много ли
му е хубаво и нему посто-
янно да приказва за едно
и сжщо нѣщо и пакъ да
не се знае.

Учителѣтъ Беневъ е дос-
та високъ, съ кестеняви
очи и сжщо такава коса,
съ строго сериозно лице и
едно-две бенчета по по-
следното. По външностъ, съ
една дума, едѣръ българинъ.
Въ класъ се държи
сериозно, с'ъ навжсени
вежди и чака отговоритѣ
на изпитанитѣ ученици.
Всѣки неправиленъ въп-
росъ го смущава толкова,
та понѣкога се разгнѣвява.
А когато предава, той ста-
ва така увлѣкателенъ, така
се вживява въ разказа си,
и вмѣква и насъ безъ да
щемъ. Или пѣкъ когато
сме най-заспали съ умоветѣ
си, пѣргавитѣ движе-
ния на учителя и неговитѣ
думи падатъ като лѣтна
сутришна роса върху мо-
зѣцитѣ ни и ни освежа-
ватъ. Колкото за работата
му, тя е доста тежка. Как-
во ли е, азъ по цѣлъ день
да си надувамъ главата съ
деца, отраснали на полето
при овцитѣ и кучетата? Но
достатъчно е само да бж-
демъ прилежни въ работа-
та си и тогава всички не-
гови страдания ще бждатъ
облегчени.

Често пжти нѣкои мързе-
ливи ученици се разгова-
рятъ така:

— Ти колко имашъ по
история?

— Двойка.

— Знаеше ли си урока,
като те изпитаха?

— А бе, знаехъ го азъ,
ама нали ме мрази учител-
ката.

Другъ пжтъ пакъ се раз-
говарятъ:

— Ти колко имашъ на
класното по геометрия?

— Колко, три минусъ.

— Я гледай ти! Тѣхъ,
тѣхъ...

— Лоши учителитѣ бе.

Илюстрация изъ разказа „Малкитѣ бѣломорецъ“
Нарисува Г. В. Кожухаровъ уч. отъ I кл. Шуменъ

ПРОЛѢТЪ ИДЕ!

Ранно у ро— всичко спи,
въ гората е тихо,
салъ поточе румоли,
салъ то вѣчно бди

Теменужка миризлива,
виолетка срамежлива,
гуши се нейде въ трънака;
да съгледа слънча — чака.
Когато той се зададе,
тя главичка си подаде,
понадигна си лицето
и погледа къмъ небето.

И съсъ милъ и ясенъ гласъ
тя започна да говори,
а пѣкъ слънчо въвъ захласъ
слушаше отъ свойтѣ двори.
„Слънчо мили, я изгрѣй
ти надъ нашата земя,
черни мъгли разпилѣй,
вредомъ прѣсни свѣтлина!“

Ето пролѣтъ приближава,
всичко живо се разшава:
агандата по полята,
птиченцата въвъ гората,
а пѣкъ и ние — цвѣтята,
за да се радватъ децата,
станахме отъ дългъ сънь
и поникнахме навънъ.

Я вижъ всичкитѣ цвѣта,
що предвождатъ пролѣтѣта,
весело сж нацвѣтели
и радостно се засмѣли.

Ранобудното кокиче
отдавна вече се бѣлѣе.
То главичка си люлѣе,
пѣсничка си тихо пѣе.

И жѣлтия минзухаръ,
на кокичето другаръ,
не закъснѣ да нацѣфне
и на пролѣтъ да ни дѣхне.

Бутурчето, кукурякътъ,
още синиятъ синчець
чудно хубаво допълнятъ
полския вѣнецъ.

Мария Недѣлкова
уч. отъ III а кл. Шуменъ

Пишатъ двойки и хичъ
окоето имъ не мигва.

Но въпрѣки всички тия
мнения на нередовнитѣ
ученици за възпитателитѣ
си, за менъ службата на
последнитѣ е света, а са-
митѣ тѣ сж благородни
труженци.

Гинка Стефанова уч. отъ
III. б. кл. Шуменъ.

Народна мъдростъ
= поговорки =

Пословици.

- * Ако би се яло, то не би висѣло.
- * Ако искашъ да ти е мирна главата, не я туряй въ торбата.
- * Ако деньтъ е кжсъ, годи-ната е дълга.
- * Ако да слушаше Господъ на магаретата молбата, ни единъ самаръ не щѣше да има на свѣта.
- * Ако имашъ ти вино за напиване, азъ нѣмамъ глава за разбиване.
- * Вчера бобъ, а днесъ бобець.
- * Всѣко нѣщо презъ времето и копривата презъ вели-китѣ пости.
- * Въ слѣпо царство, който е съ едно око, той царува.
- * Вѣренъ слуга, здравъ ключъ.
- * Иде време, носи бreme.

Гатанки.

- * Бѣла Рада по ридъ пасе.
- * Сивъ конъ рѣзна, цѣло море смрѣзна.
- * Опуленъ Бойчо надъ вода виси.
- * Отъ едно огнище цѣлъ свѣтъ се смѣе.
- * Ни яде, ни пие, дланъ сла-нина бере.
- * Имамъ едно магаренце, все съ игли е натоварено.
- * Отъ бѣлъ камъкъ се раж-да, цѣлъ свѣтъ събужда.
- * Ни клано, ни драно, съ очи отворени, съ уши затулени.
- * Цѣрничко мѣничко, пѣсенъ ти пѣе, кръвѣта ти пие.
- * Самъ кадия, самъ сайбия.

Какъ било открито книгопечатането.

Когато единъ отъ най-богатитѣ и знатни италиян-ци, Лоренцо Медичи, реши-лъ да украси своя вели-колепенъ дворець съ би-блиотека, той наелъ 45 писари.

Две години тѣ превивали вратоветѣ си, за да пре-писватъ ржкописи и да ги украсяватъ съ рисунки.

И когато изминали тѣзи две години, Лоренцо мо-жалъ да се похвали предъ гоститѣ си, че има библио-тека отъ двеста тома кни-ги въ прекрасна кожена подвързия, наредени на по-лицы.

Това било преди 500 го-дини.

Ако нѣкой отъ насъ би

могълъ да похарчи сега
толкозъ много пари за кни-
ги, би ималъ не по-малко
отъ 20 хиляди тома.

Преди 500 години хора-та не умѣли да печататъ
книги. Преписвали ги съ
ржце. Затова и стрували
много скжпо. За да пре-
писватъ нѣкоя голѣма кни-
га съ красивъ почеркъ, да
украсятъ заглавнитѣ букви,
да направятъ рисунки, пре-
писвачѣтъ трѣбвало да ра-
боти нѣколко месеци. И
презъ всичкото това време
трѣбвало да го хранятъ и
да му плащатъ за труда.

Ако смѣтаме съ наши
пари, въ онова време една
книга е струвала нѣколко
хиляди лева. Но това не

могло вѣчно да продължи
така.

Времето, когато Лоренцо
Медичи съставялъ своята
забележителна библиотека,
било твърде интересно.
Животъ бликалъ въ всич-
ки европейски страни. Тър-
говски параходи кръстосва-
ли моретата надлъжъ и на-
ширѣ, отивали далечъ на
изтокъ.

Европа богатѣла.

Търговцитѣ, които позна-
вали само купувачитѣ отъ
своя градъ и продавачитѣ
само въ съседнитѣ села
почнали да изпращатъ сто-
ки въ страни на хиляди
километри отдалечени.

Търговецѣтъ получавалъ
пismo отъ далече. Молятъ
го да изпрати стоки. Но
какви стоки? Това търгове-

цѣтъ не знаелъ. Той не
можелъ да прочете писмо-
то. Билъ неграмотенъ.

Работата на търговеца се
разширявала. А какъ ще
задържи на паметъ имена-
та на длѣжнициитѣ си и на
стокитѣ?

Трѣбвало да се взематъ
търговски книги, но нѣма-
ло грамотни служащи. Гра-
мотни били само богатитѣ
дворяни и калугеритѣ.

Търговцитѣ разбрали, че
безъ грамотностъ не може
да се търгува. Започнали
да се учатъ, почнали да у-
чатъ и децата си.

Трѣбвали имъ книги, а
отъ где да ги взематъ?
Нима търговецъ, който си
знае смѣтката, ще се реши
да даде печалбата си отъ
цѣлъ месецъ, за да купи

два-три ржкописа? Нужда-
та да се изнамѣри печатни-
ца станала наложителна, за
да може да поевтинѣе кни-
гата и да се улеснятъ тър-
говцитѣ въ тѣхнитѣ смѣт-
ки.

Майсторѣтъ Йоханъ Гу-
тенбергъ изнамѣрилъ кни-
гопечатането и далъ въз-
можностъ да се създаде
книга, достъпна не само
за богатитѣ.

Въ срѣдата на XV вѣкъ
се появили печатнитѣ кни-
ги и бързо завоювали свѣ-
та, като изтласкали книги-
тѣ, преписвани съ ржка.

Какво е изнамѣрилъ Гутенбергъ?

И тѣй, книги сж печати-
ли и преди Гутенберга.

Предполѣтенъ сънь

Стига вече сънь!
Предполѣтенъ звънь
Събужда нивята,
Горитъ, полята.
Минзухаръ, кокиче,
Братче и сестриче,
Главички подаватъ
И въпросъ задаватъ:
— Цвѣтенца и птички,
Палави сестрички,
Кой ни насъ събуди —
Отъ съня прикуди?
— Пролѣтъта вече дойде
И всички обходи.
Отъ предполѣтенъ сънь
Ни събуди съ звънь!

Любмила Ан. Ковачева
у-ка III а кл. Шуменъ.

(Ето какъ нашитѣ писатѣли
си служатъ съ хубави и чисти
български слова.)

„Дълго, дълго гледахъ този
светъ труженикъ съ неговитѣ
бѣли волове и ми сеструва, че
въ тая минута въ свѣта нѣма
по-чисто сърдце отъ неговото.
По пжтечката, презъ нивитѣ,
върви съ сждове въ ржка мла-
да, пѣргава невѣста, и бѣлата
пребрадка на главата ѝ, пуст-
ната свободно, трепти като
пеперуда. Тя пристига при
него, милва воловетѣ му, той
ги спира, казва ѝ нѣщо и я
гледа право въ очитѣ. Колко
прости, колко чисти души!
Дълго време азъ не можехъ
да отдѣля погледъ отъ тая
света група на труда.

Ето една чучулига, мѣни-
чекъ поетъ на полето. Тя се
вдигна съ веселъ цвѣркотъ
надъ нивитѣ и запѣ.

После като мѣничка точка
застана въ висинето и прѣсна
като дъждъ надъ нивята сво-
итѣ мѣнички пѣсни. То бѣше
възторгъ отъ пролѣтъта и жи-
вота“.

Първиятъ начинъ за пе-
чатане е съ печатъ.

Вториятъ начинъ — съ
дѣска.

Гутенбергъ е изнамѣрилъ
третия, най-свършенъ на-
чинъ, отъ който се ползу-
ваме и до сега: печатане
съ наборъ (набиране букви-
тъ една по една).

Въ онази епоха, Когато
Гутенбергъ започналъ своя-
та работа, грамотнитѣ били
вече доста много, и търсе-
нето на кѣги се силно
увеличило. Печатането съ
дѣски се указало твърде
бавно, и книгитѣ — много
обемисти.

Гутенбергъ решилъ, че е
по-удобно да изрѣже от-
дѣлни букви за отпечатва-
не на книги, отколкото да
изрѣзва на голѣма дѣска

* На 24 III т. г. е починалъ
Бранли — откривателъ на ра-
диото. Професоръ Бранли е
роденъ на 1844 г. въ гр. Па-
рижъ. За пръвъ пжтъ пуска
своего изобретение въ 1890 г.
Въ 1909 г. Маркони използва
това изобретение и пуска
първата радиотелеграма съ коя-
то поздрави френския ученъ.

* Отъ известно време голѣ-
миятъ изследователъ Бърдъ се
намира, съ своята експедиция,
на южния полюсъ. Скедъ като
открилъ две нови бази, тия
дни се завърна въ гр. Вашин-
гтонъ — Америка.

* Професоръ Хенкинъ, отъ
Бостовския университетъ, е
направилъ опитъ съ една смѣ-
ла операция, като е отрѣзалъ
задния кракъ на едно куче,
после го пришилъ и следъ два
месеца кучето било напълно
здрово. Такива опити били
правени и въ миналото, но
този е първиятъ сполучливъ
опитъ.

* На 27 III т. г. въ с. Сън-
никъ, Севлиевска околия се
помина свѣтсвия борецъ Данъ
Коловъ, на когото е извърше-
но тържествено народно по-
гребение.

* На 7 априлъ т. г. въ Бо-
тевградъ се отслужи пана-
хида на поета — авторъ на
„Сине мой“, Стаменъ Панчевъ,
по случай 27 години отъ
смъртъта му.

* Въ старинната Плиска ми-
налата година направиха раз-
копки съ голѣма полза за нау-
ката. Презъ тая година разкоп-
китѣ ще продължатъ.

* Българскиятъ воененъ исто-
рикъ Йорданъ Венедиковъ е
установилъ, че хусарската кон-
ница е отъ български произ-
ходъ. Споредъ него и думитѣ
хусаръ, сабля, калпакъ, дол-
менъ и др. отъ тоя видъ, не
сж заети отъ други езици, а
сж български.

Воденицитѣ.

Дѣдо Христо седна на
трикракото столче, запали
луличката, смръкна и почна
да разказва на внуцитѣ си
за дѣда Илия.

— Помня го азъ хуба-
венце дѣда Илия. Бѣше
беденъ, но добъръ човѣкъ

цѣлия текстъ, защото тру-
дътъ за изрѣзване може
да бжде използванъ един-
ствено с а м о за намис-
лената книга и никаква
друга книга не може да се
отпечати съ този текстъ.

Но за изрѣзването на от-
дѣлнитѣ букви, дървото не
било удобно: то не било
достатъчно здраво, отъ вла-
гата набѣбвало, а отъ су-
шата се напуквало. Гутен-
бергъ решилъ да използва
за тази целъ нѣкой ме-
талъ и да не изрѣзва бук-
витѣ, а да ги отлива.

Той работилъ не по-мал-
ко отъ десетъ години, до-
като да намѣри най-удоб-
ния начинъ за отливане на
буквитѣ.

Това правѣлъ така: пре-
ди всичко, изрѣзвалъ на

Когато умрѣ бабата му.
трѣгна да дири друга. На-
мѣри, каквато искаше. Сре-
щнаха се двамата.

— Ще те взема, но кажи,
какво имашъ!

Почналъ дѣдо да изре-
жда:

— Три чинии, канче, ко-
телъ, лжжици съмъ напра-
вилъ много, имамъ си ни-
вичка, колибка, две воде-
нички!...

— Е, щомъ и две водени-
чки има, — си рекла на ума
бабата, то животъ ще се
живѣе! Нѣма какво да му
мисля. — Ухилила се тя
като печена патка и се
съгласила.

Претупали набързо свад-
бата тамъ, метналъ дѣдо
Илия бабата на магарето и
хайде въ село.

Разшетала се старата,
измела, замазала.

Колибата свѣтна.

Минала се недѣля, дошла
втора, а баба Илийовица
все шета, все нарежда, ама
нѣщо я човѣрка, пѣкъ не
смѣе да каже. Най-после
каза:

— Абе дѣдо, като ме взе,
нали каза, че имашъ две
воденици! Кога ще ме за-
ведешъ да ги видя, да имъ
се порадвамъ?!

— Ууу... за воденичкитѣ
ли? Азъ, рекълъ, съмъ за-
бравилъ пѣкъ. Ами че тѣ
сж ей тамъ — въ долапчето,
подъ полицата: едната е
по-нова — за кафе, а другата
— за черъ пиперъ.

Стилиана Христова,
уч. отъ I б класъ — Шуменъ

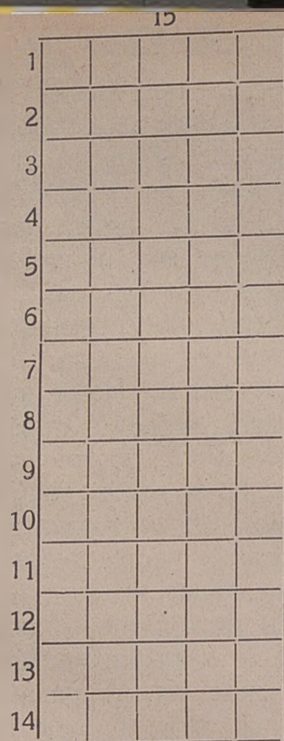

Блъскан
ГЛАВА

ЗАГАДКА

Малкъ съмъ азъ предметъ,
нѣмамъ ни ржце ни нозе.
Пѣкъ клетитѣ, азъ съмъ още
нѣмъ. Но стига да ме напоишъ,
отъ носа ми ще изтече дълга
безкрайна нишка, извита въ
разнообразни и красиви фи-
гурки. Тайна азъ не пазя, при-
шепнатъ ли ми нѣщо на ухо-
то. Щомъ нишката нѣкой
другъ погледне, веднага ще
го узнае. М. Л. Паскалева, I-а кл.

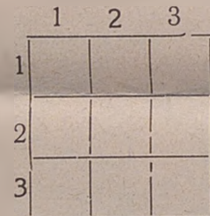
твърдъ металъ, напр. на
желѣзо, изпѣкнала буква.
Това билъ модела на бук-
вата; на печатарски езикъ
такъвъ моделъ се нарича
пунсонъ. Следъ това взе-
малъ по-мекъ металъ отъ
желѣзото, напр. мѣлъ, при-
лѣпналъ къмъ него пунсона
и отгоре му удрилъ съ
чукъ. На мѣдъта се отпе-
чатвала буквата, но сега
вече вдлѣбната. Получава-
ла се формичка. Тя се на-
ричала матрица. Ако въ
матрицата се налѣе разто-
пенъ металъ — олово или
калай, — то въ нея се от-
лива буква. Тѣзи отлѣти
букви се наричатъ литери.
Въ всѣка формичка могатъ
да се отливатъ много ли-
тери, а тѣ съставляватъ
печатарски наборъ.

Хоризонтално:

1. Градъ въ Франция.
2. Воененъ терминъ.
3. Видъ настрояние.
4. Столица на азиатска държ.
5. Видъ валежъ.
6. Домашно животно.
7. Стари жители на Балк. полуостровъ.
8. Полезни насѣкоми.
9. Градъ въ Македония.
10. Женско име.
11. Седѣнка.
12. Растение въ Африка.
13. Римски виденъ историкъ.
14. Европейска столица.
15. Вертикално се чете поука.

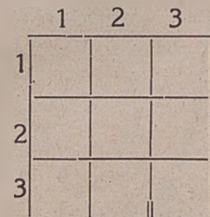
Симеонъ Ив. Даалиевъ,
III отдѣл. у-ще „Илия
Р. Блъсковъ.

Отвесно и водоравно:

1. Водно животно.
2. Женско име.
3. Неприятно нѣщо.

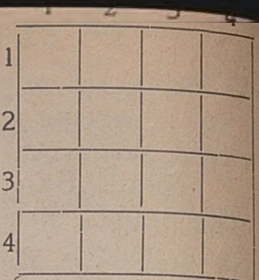
Юлий Н. Кондаковъ,
III отд. гр. Шуменъ,

Отвесно и водоравно:

1. Полско цвѣте.
2. Женско име.
3. Видъ прѣстъ.

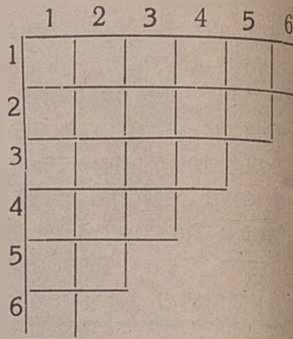
Саша Тюлева, уч. III отд.
— Шуменъ

Отвесно и водоравно:

1. Държава въ Азия.
2. Планина въ България.
3. Цвѣтъ.
4. Приборъ за пиене.

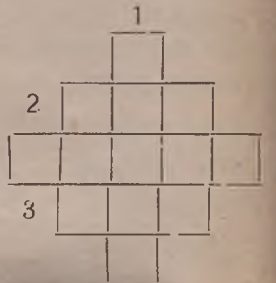
Антоанета Баба-
уч. III отдѣлене
Шуменъ.

Отвесно и хоризонтално:

1. Видъ риба.
2. Металъ.
3. Продадени хора.
4. Възкликание.
5. Френска отрицателна дж.
6. Гласна буква.

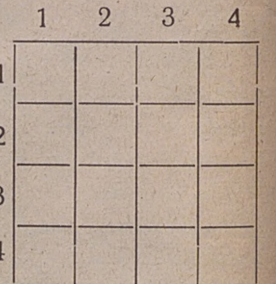
Надка Стоянова
— Шуменъ.

Отвесно и водоравно:

1. Мжско име.
2. Дърво.
3. Градъ въ Италия.

Пенка Ж. Вълчан-
III отдѣл. у-ще „До-
Войниковъ“ — Шум

Отвесно и водоравно:

1. Лѣтописъ.
2. Романъ отъ Емилъ Зола
3. Електрически полюсъ
4. Лодка (безъ послед. бук.

Вилолинъ Райчевъ уч II „в“ кл.
гр. Шуменъ.

чинъ за печатане на кни-
тѣ. Неговиятъ начинъ
билъ по-добъръ отъ
раншнитѣ и въ това им-
но е грамадната заслуга
Гутенберга, за която му
дигатъ и паметници.

А главното е, че Гут-
бергъ е изнамѣрилъ съ
начинъ презъ онзи въ-
когато човѣчеството ве-
било готово да използва
когато то се нуждаело
ефтени книги.

Ако не бѣше така, и
то и изобретението на
Гутенберга, въроятно, би
налич въ неизвестностъ,
то сж загинали до него
следъ него хиляди забел-
жителни изобретения.